

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus, Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia - Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

§. 4. Quinque gradus perfectorum. Orationis studium, purissima intentio, in omne opus bonum magno impetu ferri, velle semper quod vult Deus, adhaerere Deo, & unum fieri cum eo spiritum intimo ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

*Si ruat mundus, pelagusque terræ
Vndas furentes misceat.*

*Si polus flammis rapidis cremetur,
Si monstra seviant stygis.*

*Spernet hic stultos populi tumultus,
Spernet fragores fulminum,*

*Et per anguores pereuntis orbis,
Fragmenta calcans ætheris,*

*Transiet constans, timidusque letus
Cernet cadentium metus.*

Ad hunc gradum qui pervenerit cognoscet in hoc terminum sui profectus, quia Patientia opus perfectum habet: illique debetur corona, qui legitimè decertans devotus Deo permanet inter flagella.

§. I V.

Quinque gradus perfectorum: Orationis studium, purissima intentio, in omne bonum magno impetu ferri, velle semper quod vult Deus, adherere Deo, & unum fieri cum eo spiritum intimo charitatis affectu.

1. **E**O potissimum spectat Prophetalis ascensus, ut Epaulatim altiora petens indicia nobis tuæ perfectionis ostendas. A vitiis purgatus, virtutibus illustratus ut sis; hætenus tamen profecisse non sufficit: quinque supersunt perfectorum gradus, quinque scilicet ornamenta, quibus animam amiciri par est, antequam divino conspectui præsentetur, & unus cum Deo spiritus efficiatur. Primitus sese offert sedulum orationis studium, externas nimitum deserere occupationes, pauca cum hominibus, plura cum Deo miscere colloquia, quoniam in ipso sunt omnia. Oratio, inquit (α) Elias Monachus, clavis regni cælorum est. Oratio nuda orantes tanquam panis confirmat: quæ

α Elias in Florilegio.

cum aliqua contemplatione conjuncta est impinguat: quæ vacat specie & simulacris vini odorati instar est, quo repleti intatiabiliter admirantur, & obstupescunt. Ibi remedium vulnerum, ait (b) Bernardus, ibi subsidia necessitatum, ibi refarcitus defectuum: ibi profectuum copiarum, ibi denique quicquid accipere, vel habere hominibus expedit, quicquid decet, quicquid oportet. In hoc gradu collatus Propheta se pia in Psalmo humilitate prosternit, quia justus in principio orationis accusator est sui. Consciens conditionis humanæ clamat de profundis ad Dominum, quia tantò se celerius credit exaudiri, quo profundius humilitatis penetralibus sese abdiderit. Quia verò cognoscit se nullatenus culpas posse deserere, quin otioso sermone delinquat, vel superfluis excedat cogitationibus, aut inanibus actibus occupetur; idè misericordiam Domini, & copiosam ejus redemptionem desiderat, quo purior valeat purissimi Regis conspectui præsentari.

II. Iam qui assidue cum Deo versari in suavissima orationis quiete didicisti, ad alterum gradum properare debet, ut quicquid boni cogitas, dicis, vel operaris, id totum sincera, ac purissima intentione ad solam Dei gloriam dirigas, non tuum commodum quærens, non gloriam tuam appetens, non auram captans popularem, non propriam desiderans consolationem. Ita quod omnium actionum tuarum basis, amissis, & fundamentum sit Dei solius honor, & gloria. *Quid enim mihi est in Cælo*, ait (c) Propheta, *aut à te quid volui super petram, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum*. Clarè de hoc (d) Bernardus: Puritas intentionis hæc est, ut simplex oculus totum corpus lucidum faciat, ut quicquid feceris propter Deum facias, & ad locum unde exeunt gratiæ revertantur, ut iterum fluant. Optimè etiam exclamat (e) Richardus. O

b Bern. serm. ult. sup. Cantica. c Psalm. 72. d Bern. serm. 3. in vigil. Nativit. e Richard. Viçt. de erud. hom. int. lib. 1. c. 3.

quoties ipsam veritatem non pro veritate, sed pro vanitate quærimus: & inventam veritatem non in veritate, sed ad vanitatem diligimus, & quod miserrimum est, in verbis vitæ ad mortis lucra negotiamur! Non sic fidelis servus, non sic, sed de bonis operibus nihil arrogans sibi, psallit Domino cum Propheta, *Domine non est exaltatum eorum mentem, neque elati sunt oculi mei: neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus super me.* Rectam enim intentionem comitatur humilitas, cujus prævaricator à divinæ suavitatis gustu, sicut infans à maternis uberibus, excludetur.

III. Hoc posito bonorum operum solidissimo fundamento ad tertium gradum provehi necesse est. Hic autem præparandus est animus, non tam ut agas, quam ut patiaris. Opera spiritûs ingenti fervore perficere, & in omne bonum magno impetu ferri, tertius est gradus, quem non incongruè tertium cælum dixeris, ad quod raptus Apostolus audivit arcana verba, quæ non licet homini loqui. Intelligentia namque humana, ut subtiliter docet [f] Richardus Victorinus, divinitus inspirata, & illo cœlesti lumine irradiata aliquando sublevatur supra propriam scientiam, aliquando etiam supra industriam, aliquando autem etiam supra naturam. Cœlestis enim desiderii ardor cum vehementer exæstuat, animam divino amore fervidam per violentiam ardoris sublevat ad superiora. De tali anima rectè illud intelligimus, quod in (g) Canticis scriptum est: *Quæ est ista quæ progreditur quasi aurora consurgens?* Quæ quidem aurora sequentium graduum incremento dilatabitur, donec in diem desinat splendidissimam, in diem illam, quæ melior est in atriis Domini super millia. Vide autem num illi, qui ejusmodi est, possit consequens Psalmus convenire, *Memento Domine David, & omnis mansuetudinis eius.* Votum enim vovit se requiem non habiturum, donec in-

f Rich. lib. 5, de contempl. cap. 4. g Cant. 6. 9.

veniat locum Domino, dignumque Deo Iacob tabernaculum ædificet in seipso, in quo ipse Dominus, cum sanctificatio efflorebit, requiescet. Prolixior cæteris est Psalmi hujus modulatio, quæ mysticæ ascensionis concinit sacramenta, & fidelem ascensorem ad celsioris sanctitatis augmentum perducit.

IV. Et quidem hucusque pervenisse magna delectationis est, magnum gratiæ incrementum. Sed nunquid hic præmatura statione commorandum? Absit. Sed quid dicit Scriptura; [*b*] *Amice ascende superius*. In hoc ascensu mirantur sancti animæ tuæ anagogicum proVectum, & dicunt [*i*] *Quæ est ista, quæ ascendit de deserto deliciis affluens, innixa super dilectum suum?* Inniti enim super dilectum, cum Dei voluntate in omnibus concordare, à divino beneplacito in nulla penitus re dissentire, verbo ut dicam, velle semper quod vult Deus, sublimis Philosophia est, quam ad quartum gradum promoti totis debent viribus profiteri. Hanc sapientiam petimus, cum dicimus in oratione, *Fiat voluntas tua*. Hanc docuit Christus, cum oravit ad Patrem, *Non mea, sed voluntas tua fiat*. Hac omnes sancti Dei excelluerunt illud jugiter clamantes, *Domine, quid me vis facere?* In hac salus, & vita; pax, & gaudium sita sunt, fastigium, & culmen Christianæ perfectionis. De hac conformitate humanæ voluntatis cum divina libellum edidit Hieremias Drexelius, quem nunquam satis laudare valeas. Ex hoc disces quicquid de hac re, vel veterum Patrum monumenta continent, vel sanctorum exprimunt exempla. Hanc sapientiam qui possederit, verè poterit Psalmi dulcedinem experiri, verè poterit sapienter psallere, *Ecce quam bonum, & quam jucundum habitare fratres in unum: quoniam illic mandavit Dominus benedictionem, & vitam usque in seculum.*

† Luc. 14. 10. † Cant. 8. 5.

METRUM XXXVI.

HOc fixum est mihi, Numinis verendas
 Leges, ac nutus, iussa que sancta sequi.
 Vultus nam gero pendulos ab illis,
 Meta voluntati figitur ista bone.
 Deprensa ut pelago levis carina,
 Horrida præcipiti bella movente Noto,
 Sidus Parrhasia requirit urse,
 Tutior ut dubium naufraga radat iter,
 Arctos sic mihi erit Dei voluntas,
 Seque mea hoc semper sidere vita reget.
 Seu languore velit, malaque feбри,
 Fractaque continuo membra dolore premi.
 Seu me pauperie imperet gravatum
 Libera servili subdere colla jugo.
 Seu duro jubeat labore fungi,
 Reddere & ingenua sordida pensa manu.
 Nil fœdum, nihil estimabo durum,
 Quamvis ille novis sæviat usque modis.
 Quod si me jubeat lacus nefandis
 Quos merui noxis sponte subire stygis.
 Ah! mallem stygias Deo jubente
 Pœnas, quam celsi splendida regna Poli.
 Cœlorum proceres, cœlique regna,
 Quid mihi vobiscum, si meus absit Amor?
 Ut solem Clytie aspicit fugacem,
 Panditur Eoo, clauditur occiduo.
 Sic sol est mihi Numinis voluntas,
 Hac sine cuncta mihi nox tenebrosa forent.

V. Ite nunc humanæ vitæ calamitates, ite brutalium
 affectuum perturbationes, nunc cedendum est trium-
 phanti. Ad cœleste fastigium virtutum gradibus per-
 ventum est, ad finem qui nullis limitibus terminatur,
 ad summum totius perfectionis cacumen. Stat Dowi-

nus innixus scalæ, ut animam amoris igne candentem sibi intimè uniat, & indissolubili charitatis nexu secum conglutinet. Teste enim (k) Climaco charitas est, quam in summitate scalæ vidit Jacob. In hac intima cum Deo unione postremi gradus ascensio consistit, cujus dignitas tanta est, ut nec linguis hominum nec Angelorum exprimi possit. Anima si quidem ad hunc statum evecta divina claritate, quæ à Deo resultat, miro modo afficitur, & à Deo sibi intimè unito succensa se Dei genus esse demonstrat, sicut ferrum, dum candet, mirificè ignem repræsentat, & illius proprietatibus pollet. Ejus verò potentia in quandam vastissimam, ut ita dicam, Divinitatis solitudinem introducuntur, ubi voluntas Deum ineffabili sensu percipit, & intellectus amissa omni rerum distinctione, ac varietate, cunctaque imagines etiam nobilissimas transcendens Deum sapientissimè ignorans contemplatur: non enim illum clarè intuetur ut in patria, sed excelso ignorantia genere, illa videlicet irrationali, & amente sapientia à S. (l) Dionysio Areopagita tantopere celebrata ipsum divinitus agnoscit. Gustaverat celsitudinis hujus suavitatem Richardus Victorinus, qui loquens de hoc statu dicit: O alta quies, ô sublimis requies ubi omne quod humanitus moveri solet motum omnem amittit: ubi omnis qui tunc est motus divinitus fit, & in Deum transit. O illos verè beatos, de quibus scriptum est, Ego dixi dii estis, non natura, sed gratia; non essentia, sed participatione, qui videlicet unum sunt cum Deo in infinita & inexhausta charitatis ejus abyssu. Hoc est illud unum, quod solum esse necessarium edocuit Christus: hæc est meta, hic finis, ad quem tendere debemus: hæc jucunditas, hæc requies, hæc beatitudo animæ nostræ. Omitto plura hujus unionis, eaque abdita, ac inexpertis incredibilia mysteria, my-

k Climat. gr. 30. l Dionys. libro de myst. Theologia. Rich. de extrem. mal. trac. 3. c. ult.

sticos scilicet contemplationis excessus, lucidissimum divinæ caliginis lumen, arcani secessus admirabile silentium, quietissimæ suspensionis securam tranquillitatem, ebrietatis spiritualis insolitos effectus, purissimi amoris oscula, castissimos amplexus, placidum somnum, extaticos raptus, amantis animæ languores, vulnera, mortem, & quam Theologi mystici explicant, quandam sui ipsius annihilationem, & totalem in Deum transformationem. Hæc secretioris sapientiæ sacramenta ignaris relata fidem amittunt, iisque dumtaxat perspecta sunt, qui in hujus quintidecimi gradus summitate tranquilla pace fruuntur. Ultimus autem Psalmus Gradualis ad hanc ultimam perfectionem invitatur dicens, *Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini: in noctibus extollite manus vestras in sancta.* Mundi enim hujus durante caligine Dominum jugiter quærere, & laudare debemus nostrasque semper operationes illuc sedula attollere intentione, unde supernæ benedictionis plenam accipere mercedem mereamur. Hanc sublimem Psalmorum Gradualium intelligentiam, dum eos ex Ecclesiæ præscripto recitamus, solerti oportet consideratione perspicere, ut omni carnis imbecillitate submota de gradu in gradum usque ad ultimum culmen perveniamus, vires tribuente Deo, quem quærimus, ad quem tendimus, quem optamus, cui est honor, & virtus in perpetuas æternitates.

CAPUT XVI.

DE SINGVLIS PARTIBVS
Divinæ Psalmodiæ.

EST hoc in more positum anatomicis dissectoribus, ut post exactam totius corporis, ejusque partium integrantium considerationem, alias etiam vel minimas